

Uvod

Dobro došli u *Windows Vista za neupućene*, najprodavaniju knjigu o Windows Visti u svetu!

Popularnost ove knjige verovatno se zasniva na jednostavnoj činjenici: neki ljudi žele da budu maheri za Windows. Obožavaju da rade sa okvirima za dijaloge. Sede ispred svojih računara i nasumice pritiskaju tastere na tastaturi, nadajući se da će naleteti na neku skrivenu mogućnost koja nije pomenuta u dokumentaciji. Uče napamet nizove računarskih komandi dok peru kosu. Neki više i ne peru kosu – samo sede ispred monitora.

A vi? Za vas je sigurno – niste glupi. Ali, niste ni opčinjeni Windowsom i računarima. Samo želite da završite posao, odete na vreme kući i radite nešto važnije. Nemate nameru da spavate na poslu i u tome nema ništa loše.

Znači, ova knjiga je baš za vas. Ona vas neće pretvoriti u eksperta za Windows, ali ćete iz nje saznati mnoštvo korisnih informacija. Umesto da postanete stručnjak za Windows Vistu, znaćete dovoljno da se brzo snađete i efikasno obavite posao uz minimalan napor, tako da ćete moći da se posvetite prijatnijim stvarima u životu.

O knjizi

Ne pokušavajte da pročitate ovu knjigu u jednom dahu; to nije potrebno. Posmatrajte je kao rečnik ili enciklopediju. Okrenite stranu na kojoj se nalazi informacija koja vam je potrebna i recite: „A, znači to je to!“ Zatim je sklonite u stranu i nastavite s poslom.

Ne trudite se da zapamtite sva žargonska uputstva tipa „Izaberite stavku iz menija s padajuće liste“. Ostavite takve stvari kompjuterskim zaludenicima. Sličica „Tehnički detalji“ će vas poput putokaza upozoriti na njih s dovoljne udaljenosti. Zavisno od raspoloženja, možete usporiti da biste ih pročitali, ili projuriti pored njih u petoj brzini.

U ovoj knjizi se ne koristi pomodni računarski žargon, a teme koje slede objašnjene su jednostavnim jezikom:

- ✓ Održavanje računara bezbednim i sigurnim
- ✓ Pronalaženje, pokretanje i zatvaranje programa
- ✓ Pronalaženje datoteke koju ste juče snimili ili preuzeli sa Interneta
- ✓ Podešavanje više korisničkih naloga za celu porodicu na jednom računaru
- ✓ Kopiranje podataka na kompakt diskove i DVD-ove i s njih
- ✓ Rad s digitalnim fotografijama i pravljenje projekcije slajdova
- ✓ Skeniranje i štampanje dokumenata
- ✓ Povezivanje računara koji dele jednu Internet vezu ili štampač
- ✓ Popravljanje Windows Viste kada posustane

Nema šta da se pamti ili uči. Bupalicama ovde nije mesto. Okrenite pravu stranicu, pročitajte kratko objašnjenje i nastavite s radom. Za razliku od drugih knjiga, ova omogućava da preskočite razne tehničke izmišljotine, a da opet obavite posao.

Kako se koristi ova knjiga

Ponešto iz Windows Viste nateraće vas da stavite prst na čelo. Nijedan drugi program nema takav gužvanjac na ekranu: ikonice, dugmad, trake i slično. Kada vas nešto u Windows Visti zbuni, upotrebite ovu knjigu kao vodič. Teme koje vas muče potražite u sadržaju ili indeksu. U sadržaju su navedeni naslovi poglavlja i odeljaka, i brojevi stranica. U indeksu su date teme i brojevi stranica. Prelistajte sadržaj ili indeks kako biste uočili na kom se mestu u knjizi razjašnjava tražena tema, pročitajte samo ono što vam je potrebno, zatvorite knjigu i primenite ono što ste upravo pročitali.

Ako ste posebno inspirisani i želite da saznate nešto više, pročitajte ceo odeljak. Možete naći dodatne informacije, savete ili upućivanje na druga mesta u knjizi. Ipak, ništa se ne mora. Nećete biti primorani da učite ništa što ne želite ili za šta nemate vremena.

Ako nešto treba da upišete u računar, videćete ovakav tekst koji se lako prati:

Unesite **Media Player** u polje Search.

U prethodnom primeru, upisujete sintagmu *Media Player* a onda pritisnete taster Enter. Upisivanje reči s tastature može da vas zbuni, pa opis onoga što treba da vidite na ekranu, sledi odmah potom.

Kad god opisujem poruku ili informaciju koju vidite na ekranu ili neku Web adresu, predstavljam je na sledeći način:

`www.andyrathbone.com`

U ovoj knjizi nema nikakvih ludorija tipa: „Više informacija potražite u uputstvu“. Windows Vista čak *nema* uputstvo za upotrebu. Isto tako, u ovoj knjizi nećete naći informacije o korišćenju pojedinačnih programa iz softverskih paketa za Windows, kao što je Microsoft Office. Windows Vista je dovoljno komplikovana sama po sebi! Na sreću, u drugim knjigama iz serije *Za neupućene* odlično su objašnjeni mnogi popularni softverski paketi.

Znajte da niste prepušteni sami sebi. Ova knjiga objašnjava Windows Vistu dovoljno detaljno tako da ćete moći da obavite posao. Ako imate pitanja o knjizi ili primedbu na tekst, slobodno posetite moju lokaciju www.andyrathbone.com i ostavite mi poruku.

Na kraju, imajte na umu da je ova knjiga *priručnik*. Neće od vas napraviti stručnjaka za Windows Vistu. Umesto toga, ona vam nudi dovoljno korisnih informacija da *ne biste morali* da učite Windows.

A šta je s vama?

Najverovatnije već imate Windows Vistu na računaru ili razmišljate da je nabavite. Znae šta *želite* da uradite – samo još treba da nagovorite *računar* da to i uradi. Dosad ste se nekako snalazili, verovatno uz pomoć lokalnog genijalca – kolege, strpljivog poznanika ili komšije srednjoškcolca.

Nažalost, pomoćnik nije uvek tu kad vam treba. Onda na scenu stupa ova knjiga. (Ipak za svaki slučaj, držite pri ruci čokoladne bombone ili sličice sa Svetskog prvenstva kako biste imali čime da na brzinu nekoga podmitite.)

Kako je knjiga organizovana

Informacije u ovoj knjizi prosejane su kroz gusto sito. Napravio sam knjigu od sedam delova, a svaki deo podelio na nekoliko poglavlja. Finim nožem sam iseckao svako poglavlje na kratke odeljke kako bih vam pomogao da shvatite deo onoga što Windows Vistu čini čudnom. Ponekad ćete ono što tražite pronaći u izdvojenom odeljku. Ponekad ćete morati da pretražite ceo odeljak ili poglavlje. Nadalje sve zavisi od vas i konkretnog posla koji treba da obavite.

Evo opisa strukture knjige.

Deo I: Ono što svi misle da već znate o Windows Visti

U ovom delu seciram samu kičmu Windows Viste: početni ekran koji vam želi dobrodošlicu i dugmad s korisničkim imenima, mamutski meni dugmeta Start koje skriva sve važne stvari, i radnu površinu ekrana – pozadinu na kojoj obitavaju svi tekući programi. Objasnjeno je kako se pomeraju prozori, na primer, i kada treba pritisnuti desni taster miša. Saznaćete stvari o Windows Visti za koje svi misle da ih već znate.

Deo II: Rad s programima i datotekama

Windows Vista ima gomilu besplatnih programa. Ipak, njihovo pronalaženje i pokretanje, često je prava gnjavaža. U ovom delu knjige pokazano je kako da podstaknete programe da nešto rade. Ukoliko vam neka važna datoteka ili program zbrišu s vidika, otkrićete kako da naterate Windows Vistu da prekopa svaki kutak računara i pronade begunce.

Deo III: Internet

Ovde ćete pronaći kratak kurs o najvećem računarskom igralištu danas – Internetu. U ovom delu je objašnjeno kako da pošaljete elektronsku poštu i da krstarite World Wide Webom. Što je najbolje, čitavo poglavlje opisuje kako da to učinite bezbedno, bez virusa, špijunskih programa i dosadnih iskaćućih reklama.

U ovom delu je objašnjena paleta sigurnosnih alatki u Internet Exploreru. Pomoću nje, zle Web lokacije za „pecanje“ neće uspeti da vas prevare, a raznu gamad i parazite koji lutaju Webom držaćete podalje od svog računara.

Deo IV: Prilagođavanje i ažuriranje Windows Viste

Kada vaša Windows Vista počne da kašljuca, dajte joj mali vitaminski koktel. Učinite to tako što ćete odabrati neku od opcija u kontrolnom panelu, opisanih u ovom delu. U sledećem poglavlju objašnjeno je koje postupke u održavanju računara možete sami primeniti, što će znatno smanjiti troškove zbog popravki. Otkrićete kako možete deliti računar s još nekoliko članova porodice ili sa cimerima, a da niko ne zaviruje u tuđe datoteke.

Kad rešite da kupite drugi računar, okrenite poglavlje o umrežavanju i pročitajte kratka uputstva o povezivanju računara koji dele istu Internet vezu, datoteke i štampač.

Deo V: Muzika, filmovi, fotografije

U ovom delu pronaći ćete informacije o puštanju muzičkih kompakt diskova, DVD-ova, muzičkih datoteka u različitim formatima, i filmova. Kupite nekoliko jeftinih kompakt diskova i napravite sopstveni izbor najvećih hitova na CD-u. (Ili kopirajte CD kako svoj omiljeni disk ne biste ogrebali u kolima.)

Vlasnici digitalnih fotoaparata saznaće kako da prebace slike sa fotoaparata na računar, uredе slike i pošalju ih prijateljima preko elektronske pošte. Kupili ste kameru? Odmah predite na odeljak u kome se objašnjava kako da izbacite dosadne delove i snimate na DVD svoje remek-delo u kome će rođaci, za promenu, zaista *uživati*.

Deo VI: U pomoć!

Kada se Windows sruši, sigurno nećete začuti zvuk polomljenog stakla, ali će ipak boleti. U ovom delu, pronaći ćete meleme za najbolnija mesta vašeg operativnog sistema. Osim toga, saznaćete kako da upregnete odred moćnih čarobnjaka za rešavanje problema u Windows Visti.

Ne znate kako da premestite datoteke sa svog starog računara na novi računar? Ovdе ćete pronaći neophodnu pomoć. (Ako ste spremni da predete s Windowsa XP na Windows Vistu, u Dodatku ćete pronaći kompletna uputstva.)

Deo VII: Sve same desetke

Svi vole spiskove (naročito one za kupovinu). Ovaj deo sadrži spiskove običnih stvari koje se odnose na Windows, na primer, deset upornih problema sa Windows Vistom (i uputstva za njihovo rešavanje). Kao bonus za vlasnike prenosnih računara, sakupio sam i smestio u jedno poglavlje spisak najkorisnijih alatki za njih u Windows Visti, uz postupna uputstva za većinu zadataka na prenosivim računarima.

Sličice iz ove knjige

Ukoliko samo bacite pogled na Windows Vistu, primetićete njene *ikonice*, male slike za pokretanje raznih programa. Sličice iz ove knjige podsećaju na njih – uklapaju se u sadržaj knjige, simpatične su, korisne, i još lakše ih je razumeti:

Pazite! Ova sličica je pravi saobraćajni znak koji upozorava da vas iza krivine čekaju bespotrebne tehničke informacije. Brzo ih zaobidite i poštedite sebe tehničkih sitnica.

Ova sličica vam ukazuje na korisne informacije koje olakšavaju rad na računaru. Na primer, provereni način da sprečite mačku da spava na monitoru. (Ovaj savet vam neće trebati ako nabavite LCD monitor.)

Upamtite važne stvari označene ovom sličicom (ili bar savijte „uši“ stranicama u knjizi da biste ih lakše pronašli sledeći put).

Računar neće eksplodirati kada budete radili delikatne operacije iz teksta uz ovu sličicu. Ipak, aparat za gašenje požara, azbestno odelo i oprez nisu na odmet kada je ona u blizini.

Da li prelazite na Windows Vistu s Windowsa XP? Ova sličica ukazuje na značajne razlike između Viste i Windowsa XP.

Kojim putem dalje

Sada ste spremni za akciju. Brzo prelistajte knjigu i preletite nekoliko odeljaka za koje ste sigurni da će vam biti potrebni. Molim vas, zapamtite da je ova knjiga *vaše* oružje protiv kompjuterskih štrebera koji su vas opteretili teškom i komplikovanom pričom o računarima. Pristupite računarima bez straha i naoružajte se samo raznobojnim olovkama: zaokružite u knjizi pasuse za koje mislite da će vam najviše koristiti, podvucite ključne stvari, dodajte sopstvene beleške na nalepnice, a na marginama pored komplikovanih stvari nažvrljajte čiča-Glišu.

Što bolje obeležite knjigu, kasnije ćete lakše naći važne delove.

